

„Calentoarsa”... era o poreclă dar mult mai potrivită decât numele adevărat al satului, dacă poate fi denumit așa un cătun de câteva case care nici nu figura pe hartă. Dacă un drumeț rătăcit ar fi ajuns până aici putea să meargă mai departe dacă era un bun alpinist, să aibă la el cele necesare pentru cățărat, să escaladeze muntele sau ... cale-ntoarsă, înapoi pe unde a venit. Chiar dacă se spunea că muntele îmbrățișează sătucul, nu era tocmai așa. Aveai de mers mai bine de cinci kilometri până să iei muntele în piept, acolo unde apunea soarele, mai devreme decât în alte părți. Până și copiii spuneau că atunci când se vor face mari vor pleca în lume, unde muntele nu le va mai fura soarele înainte de sfârșitul zilei. Privind zarea, muntele arăta ca un semicerc și doar spre răsărit o breșă, ca o poartă nevăzută.

Un drumeag pietruit șerpuia printre casele distanțate și de la ieșirea din sat continua pe pământ argilos spre răsărit aproximativ cinci kilometri până la un râu repede. Peste râu era o punte pe cablu, strâmtă și prăpădită dar bună decât deloc, altfel prin vadul de mai la vale de ea te udai până la genunchi dacă traversai râul. Doar tractoare, camioane, căruțe sau mașini tip ARO ori I.M.S. puteau trece prin acel loc unde râul se lățea mult, fundul pietruit era bine tasat și apa era lină. Atunci când ploile umflau râul, nici tractoarele nu se încumetau să treacă. De la râu, mai străbăteai patru, cinci kilometri și ajungeai într-o comună.

Era mai acătări decât Calentoarsa și prin simplu fapt că de două ori pe zi, dimineața și seara, un autobuz obosit făcea curse la oraș, aflat la patruzeci de kilometri de comună, dar comparativ cu Calentoarsa comuna avea o Biseriță, Primărie, Post de Miliție, o Școală pentru clasele I – VIII, un Cabinet Medical, Magazin. Puținii locuitori din Calentoarsa, erau nevoiți să străbată aproape zece kilometri pe jos dacă vroiau să prindă cursa de dimineață spre oraș, însă rar se umeau din cătunul lor, pentru că rar se oficia vreo cununie, să fie nevoiți să meargă la Primăria din comună, tot rar se-nîmplă vreun deces să-l cheme pe preot sau alte nevoi pe la Miliție, Cabinet Medical. Copiii care făceau clasele IV-VIII străbăteau zilnic douăzeci de kilometri dus și-ntors. În Calentoarsa era o școală pipernicită care avea patru săli de clasă. Directorul era din sat, ieșise de mult la pensie. Fost profesor de română la oraș, acum lucra cu normă redusă ca director al școlii I – IV dar și ca învățător. Lua o generație de clasă I și o ducea până în clasă a IV-a.

I se spunea Moș Condei, pentru că asta era vorba lui: „Eu ți-am pus condeiul în mână”. Anul acesta se mândrea cu trei generații cărora le-a pus condeiul în mână. Era un bărbat de treabă, avea o căsuță la câțiva pași de școală, nevasta se prăpădise de câțiva ani buni și singurul fecior care îl avea era căsătorit, undeva prin țară și foarte rar venea să-l vadă dar copiii din sat îl îndrăgeau, îl respectau și îl ajutau la treburile gospodărești. Chiar și flăcăii de optsprezece, nouăsprezece ani ...

„- Bade Condei! Ți-am adus o căruță cu lemne, să le ai pentru la iarnă Bătrânelul zâmbea pe sub mustață. De mult nu-i mai zicea cineva pe nume. Pentru cei mari era Moș Condei și pentru cei mici tovarășul învățător.

- Eu ți-am pus condeiul în mână, te țin minte, învâțai bine ...

- Da bade, am fost prima generație a matală.

- Da, sigur că da, apoi ai făcut naveta în comună și ai terminat opt clase, păi, ai făcut și liceul parcă, la oraș ...

- Am vrut dar m-am răzgândit. Cine să stea cu al' bătrân ?

- Maică-ta, soră-ta ?

- S-au mutat la oraș, la bunici.

LIBRIA We know
- S-a despărțit de taică-tu ?
- A, nu ... tata e încăpățânat, zice că atât cât mai e în putere, mai stă aici, speră să-și vândă acareturile ...

- Cine cumpără mă, în cătunul ăsta uitat de lume ? Putregai de bordei și câteva palme de pământ ... sau la cotețele de găini zici acareturi ...

- Ei, tata zice așa, la bășcălie, da' mata de ce nu pleci ? Ai zis că băiatul s-a săturat de când tot îți zice să te muți la el.

- Și cine să mai pună condeiul în mână noilor școleri ? ... Eh, zic și eu ca taică-tău, cât mai sunt în putere la ce să mă duc pe capul noră-mi ...

- Lasă că nora te iubește ...

- ... Mda ...

- Într-o zi ... n-o să mai rămână nimeni în pustietatea asta ..."

Școala mai avea în corpul didactic o învățătoare care făcea naveta din comună. Avea o clasă de a IV-a și era hotărâtă peste un an să dea cu cenușă și nici să nu mai audă de Calentoarsa ...

Cucoana făcea naveta cu șareta. Omul de serviciu al școlii avea grijă de cal, să-l țeșale, să fie dus la păscut. Nea Matei suferise un accident la pădure și nu avea un braț din umăr dar făcea cu un singur braț ce nu făcea altul cu două. Școala era farmacie, el repara uși, geamuri, bănci și orice se strica. Tot timpul magazia de lemne era plină fie și pentru cea mai grea și lungă iarnă, ca învățăceii să aibă căldură în clase și la fel învățătorii în cancelarie.

Casele erau din bârne și acoperișurile din draniță. Nici cel mai înstărit nu a catadicsit să-și care până aici cărămida sau bolțarii pentru a-și înălța casa dar la drept vorbind, cam de mulțisor nu s-a mai înălțat în pustietatea asta o casă, dar culmea ironiei, pustietatea avea C.A.P. ... Cum să rateze colectivizarea așa ceva și să nu ajungă și aici ?

C.A.P.-ul era prăpădit, câteva hambare, barăci, utilaje agricole. Pe dealurile din împrejurimi se cultiva porumb în mare parte dar și grâu, ovăz, sfeclă furajeră. Într-o șură era adunat fânăușul, baloții de paie. Toamna târziu veneau tractoare și camioane și transportau recolta dar înainte de asta luau și sătenii o mică parte, cotă la munca prestată.

Într-o clădire pătrătoasă era improvisat un fel de magazin mixt, compartimentat, dar un singur vânzător, localnic, ținea gestiunea. Într-o cămăruță era bodega unde arar mai ciupea cineva o tărie sau vin și tot aici găseai țigări. În altă cameră, alimentara sărăcuța deoarece, pe lângă faptul că alimentele de bază erau la rație, tare greu ajungeau până aici, așa că amărășteanu' din sat avea pe lângă casă animale, păsări, grădină să nu ducă lipsa legumelor și zarzavaturilor. În sfârșit, o cameră cu acele nimicuri care sunt foarte necesare la casa omului, papiote cu ață, ace, nasturi, dar tot aici găseai și unelte, scule, rechizite școlare și haine. Gestionarul se străduia din răspuțeri să aprovizioneze dugheana dar cu transportul era chin mare. Au fost cazuri în care s-a ambiționat țăranul, cu căruța lui, să meargă împreună cu vânzătorul după marfă. Cuie, potcoave, vopsea, carton asfaltat, gaz lampant, că linie de curent electric nu ajungea până aici, așa că bieții oameni aveau noaptea lumină în hogoag de la opaiț.

Sat nevoias, care promitea de mult să devină ... pe cale de dispariție.

15 septembrie 1984 a avut o mare însemnătate pentru mine. Nu neapărat că aici rar, foarte rar, se întâmpla ceva vrednic de ținut minte și brusc se întâmplă trei în aceeași zi ... Au fost primele trei ... din viața mea. Nu țin minte ce am mâncat la cină, nu știu ce gândeam înainte de culcare dar știu că m-a trecut un fior de parcă îl vedeam pe Moș Condei pentru prima oară ... era altfel ...

- Ia să facem noi cunoștință ... Adică, cine sunteți voooi.

Da, că parcă nu ne știa pe fiecare chiar din clipa când ne-am născut.

- O să strig catalogul și așa o să facem în fiecare dimineață pentru a vedea dacă este toată lumea prezentă.

Tare multă lume, opt prichindei : șase băieți și două fete.

- ... Mda, dar azi nu o să fac doar prezența, o să vorbesc cu fiecare în parte pentru a confrunța datele. Catalogul este un act, începând de azi eu vă pun condeiul în mână și voi veți pune în acest catalog rezultatele la învățătură. Păcat, dacă din doi în doi ani s-a făcut clasă de a I-a, în ultimul timp, pentru că

LIBRIS | We know books

sunteți tot mai puțini, în ritmul ăsta următoarea clasă de a I-a va putea avea și elev de opt ani. Albu ... Ionuț !

- ... Da.

- Măi voinicule ! Nu așa ! Te ridici frumușel în două picioare și spui: prezent.

Am ezitat, parcă vorbea în altă limbă, apoi m-am ridicat sfios în picioare și am spus stins prezent, privindu-l pe sub sprâncene.

- Mai tare !

- Prezent !

- Așa voinicule. Vorbește tare, clar și privește-mă cu toată fața, așa cum vorbești cu părinții tăi. Deci Albu Ionuț, câți ani ai ?

- Șapte ...

- Dacă se făcea clasă anu' trecut acum puteai fi deja în a II-a. Mda, tata? Mama ? Adică un fel de, al cui ești ?

- Albu Daviduț și ...

- Stai domol, spune-mi întâi ce-nvârte.

- ... ?

- Hoo, ho, ho ! Adică ce meserie are.

- Păi, e soldat.

- Nu voinicule ! Poate militar, dar nu mai este, nu-i așa ? Că e pensionat de boală și atunci forma corectă este colonel în rezervă, pricepi mătăluță ?

- Da, și-o să mă fac și eu ! Să trag cu pușca.

- Până atunci să tragi de condei că tare multe condeie mai trebuie să ții în mână voinicule.

- Da' pix ce-are ?!

- Haaa, ha, ha ! N-are ! Ia zi' cum se simte taică-tu ?

- E tare bolnav ... nu se mai dă jos din pat de mult.

- Sărmanul ... și mai ales asta vă lipsea vouă la bunătățile care sunt pe la noi. Să mergem mai departe, mama ? Numele.

- Albu Barbara.

Ceilați copii au izbucnit într-un râs zglobiu. Moș Condei a bătut cu o riglă în catedră.

- Dacă-mi spuneți și mie de ce râdeți, poate râd și eu cu voi.

- Păi, n-o cheamă așa.

- Atunci când vrei să spui ceva, ridici două degetele, uite așa și dacă îți spun că te ascult, te ridici în două picioare și stăm de povești. Ai înțeles prințeso?

Nu știu ce o fi înțeles ea, că mai avea nițel și începea să plângă.

- Măi copii, tot ce vă spun eu ține de învățătură, că de aceea ați venit la școală, nu ? Și începând de azi, veți învăța cum și când să vorbiți, cum să vă adresați, buna cuviință, politețuri și multe multe altele. Tot ce spun unuia e valabil pentru toți, deci nu numai Ionuț va zice prezent și nu numai tu, prințeso, vei ridica două degetele când vei dori să vorbești, așa că, de ce ai pus boticul ăla ? Când maică-ta ți-a dat lingura-n mână și te-a-nvățat să o duci la gură, tot mutriță d'asta ai făcut ? Hai, ia să văd dacă ai înțeles.

Fetița se uita dezorientată în jur.

- Parcă vroiai să-mi spui ceva, sau mi s-a părut ?

După câteva clipe a ridicat două degete, perfect drepte și mânuța se tot întindea spre tavan ...

- Te-ascult prințeso !

Prichindica s-a ridicat în picioare, și-a aranjat cu grijă fustița după care a tras puternic aer în piept de parcă urma să stea cel puțin un minut cu capul la fund în apă.

- N-o cheamă așa.

- Ei lasă, da' cum o cheamă ?

- Nu știu, dar n-o cheamă așa !

- Pe tine te cheamă, prințesa ?

- Nu ...

- Și de ce te-am strigat prințesa ?

- Așa, ai vrut matale !

- Aha, și Ionuț, așa vrea el să o cheme pe maică-sa, Barbara, oare de ce?

- Pentru că s-a bătut cu lupii.

- Atunci, de ce nu o cheamă, Lupoica ?

- Păi, nu-i lup, e, barbară !

- Dacă se bate cu lupii, e barbară ?

- Păi da, că stă mai mult prin păduri, călare pe cal și cu securea la brâu căutând lupi să-i omoare.

- Dar pe mine cum mă cheamă ?

- Tovarășul învățător.

- Tovarășul învățător și mai cum ?

Fetița și-a plecat ochii.

- Hai, cine știe cum mă cheamă pe mine să ridice mâna cum v-am învățat.

Am ridicat mâna încrezător.

- Spune Ionuț.

- Moș Condei.

Toți ceilalți iar au bușit în răs. Eu priveam mirat ca și prima dată, doar știam și eu să râd, dar nu reușeam decât o strâmbătură, mie nu-mi venea să râd din senin și de pomană. Poate râd că am zis repede, dintr-o suflare, aproape legate cele două cuvinte, Moșcondei ... De data asta învățătorul i-a lăsat să râdă până s-au potolit singuri.

- Măi copii, ascultați-mă cu atenție și să țineți minte : numele unui om este acela dat la botez, scris într-un act de naștere. Când ajungeți acasă cereți părinților voștri să vă arate actele voastre de naștere, buletinele lor și să vă învețe ei despre toate acestea pentru că asta face parte din cei șapte ani de acasă. Deci Ionuț Albu ! Ionuț e numele lui, nu voinicule, da ? Orice altceva în afară de acest nume I-o-nuț, nu mai este nume, poate fi un alint sau o poreclă. Dacă ție ți-am zis prințeso și ție voinicule înseamnă că v-am alintat, dar dacă îi spui unui om ... pișorcosu' sau barbaru' s-ar putea să-l jignească, să se supere. Așadar, pe mine nu mă cheamă tovarășul învățător, sunt învățător ! E o calitate,

o meserie, o îndeletnicire, învăț copii ca voi să scrie, să citească etcetera. Nu mă cheamă nici Moș Condei, o fi alint, o fi poreclă ? Pe mine mă cheamă Pădureanu Enache.

La prima vedere părea un flăcăiandru căruia nu-i mijise încă nici un tului în barbă și nici măcar un fir minuscul în mustață și era mirabil văzându-i statura impozantă, vâjnoasă și puternică, parcă erau arcuri sub presiune în picioare și brațe dar avea mâinile fine, cu unghii îngrijite, trupul athletic, tras ca prin inel, avea o înălțime de un metru și șaptezeci și cinci de centimetri. Fața ... extrem de fină, buze frumoase și senzuale, o dantură impecabilă, nasul subțirel și ascuțit. Tenul frumos bronzat scotea în evidență doi ochi negri, cu o privire ageră, încadrați de gene mari și sprâncene frumoase. Părul negru și des era tuns scurt, aproape perie. Vârsta de treizeci de ani părea o glumă, sau o greșeală în acte. Ar fi sunat mai convingător că, pe la douăzeci de ani a încetat procesul de maturizare și îmbătrânire a trupului. O cămașă albastră de in împrăstia o mireasmă de busuioc. Pe deasupra avea o vestă din piele de căprioară, iar pantalonii negri din stofă groasă erau strânși și bine întinși pierzându-se sub un chimir lat care-i încingea mijlocul subțirel. Într-o teacă de piele, prinsă de chimir undeva în dreptul soldului stâng se zărea mânerul din corn de cerb al unui cuțit de vânătoare.

La un moment dat, a dus mâna streășină la ochi și parcă o clipă, un zâmbet imperceptibil i-a înflorit în colțul gurii. Un copil poate prea dezvoltat pentru vârsta lui se apropia cu pași moi și privirea abătută în colbul drumului. Vrând probabil să vadă dacă mai are mult până acasă și-a ridicat privirea ... văzând că este așteptat a grăbit pasul.

- Ionuț ! Ce-i cu fața asta la tine ? E chiar atât de rău la școală ?

- Mamă, de ce nu mi-ai spus că nu te cheamă Barbara ?!

- Dar cine ți-a spus ție că pe mine mă cheamă Barbara ?

- ... ?!

Soarele era undeva deasupra dar muntele îl atrăgea ca un magnet. Muntele părea albastru puțin mai închis decât cerul și ... părea atât de aproape, făcându-te să crezi că din câțiva pași poți fi lângă peretele abrupt, alți câțiva pași să te cațări până-n vârf și poți prinde soarele cu mâna.

- Mamă, e o calitate, Barbara poate fi un alint sau o poreclă, dar ce e, adică ce-i aia barbară ?

Un râs cristalin a făcut să amuțească ciripitul păsărelelor din jur, o voce suavă și duiosă parcă a început să cânte matern.

- Pe vremuri erau niște popoare migratoare, adică nu stăteau într-un singur loc și cutreierau pământul, dar nu doar de 'ici până colo cum cutreier eu prin păduri...

Mama mi-a zâmbit și mi-a făcut cu ochiul ștrengărește apoi a continuat.

- Îndeletnicirea lor de bază era lupta, erau maeștrii ai armelor ...

- Așa cum faci tu cu securea, arcul și săgețile, cuțitul, sulțile.

- ... Erau niște ucigași cu sânge rece ...

- ... Așa cum omori tu lupi.

- Asta cine ți-a mai spus-o ? La vremea potrivită o să-ți povestesc despre lupi. Acum vorbim despre altceva ... Barbarii atacau civilizații, popoare pașnice care stăteau într-un singur loc și își vedeau de treabă, aveau familii, case, munceau pământul, creșteau animale și barbarii ăștia ucideau, prădau că din asta trăiau. Azi a fost prima zi de școală și chiar dacă le înveți azi pe toate tot nu te trece mâine în clasa a II-a. Hai să mănânci și apoi să mergi la tața Vergina ...